

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett försök som gäller det andra inhemska språket i den grundläggande utbildningen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett försök som gäller det andra inhemska språket i den grundläggande utbildningen (RP 114/2017 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kulturutskottet (KuUB 18/2017 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ett försök som gäller det andra inhemska språket i den grundläggande utbildningen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att genomföra ett försök med att utvidga språkutbudet utan obligatoriska studier i det andra inhemska språket.

Avsikten med försöket är att öka de deltagande utbildningsanordnarnas möjligheter att utvidga språkutbudet, att samla information om faktorer med anknytning till språkvalet och att utreda vilka konsekvenser ökad valbarhet har för att bredda språkkunskaperna och stärka kompetensen. I försöket är det meningen att följa upp konsekvenserna för inlärningsresultaten, språkvärdet och utbildningen och för elevernas studier efter den grundläggande utbildningen.

Trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag eller i bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av lag ska lärokursen för den grundläggande utbildningen för en elev som deltar i det försök som avses i denna lag omfatta lärokursen i ett främmande språk i stället för lärokursen i det andra inhemska språket.

Riksdagens svar RSv 170/2017 rd

2 §

Genomförande och rapportering

Utbildningsstyrelsen svarar för genomförandet och uppföljningen av försöket och för anvisningar som gäller det. Utbildningsstyrelsen rapporterar till undervisnings- och kulturministeriet om hur försöket framskrider.

Undervisnings- och kulturministeriet beviljar de tillstånd som behövs för försöket.

Utbildningsstyrelsen fastställer de anordnarspecifika försöksplanerna för undervisningen och utfärdar bestämmelser om frågor som hänför sig till genomförandet av försöket och anvisningar som gäller det samt till uppföljning av och forskning om försöket.

3 §

Försökstillstånd

Försökstillstånd beviljas separat för varje skola efter ansökan av utbildningsanordnaren. I tillståndet anges skolan och maximiantalet elever i varje skola som erbjuds möjlighet att delta i försöket.

I utbildningsanordnarens ansökan ska det ingå tillräckliga uppgifter om försökets omfattning och undervisningsarrangemangen i anslutning till försöket, om de skolor som deltar i försöket och antalet elever vid dessa som hör till målgruppen för försöket, om personalens dimensionering och om övriga omständigheter som påverkar bedömningen av om försöket kan genomföras i enlighet med lagen.

Tillstånden ska beviljas utifrån hur regionerna och språkgrupperna är representerade och hur mångsidigt utbudet av språkundervisning som ersätter det andra inhemska språket är samt andra faktorer som gör språkundervisningen mångsidigare.

Försökstillstånd kan beviljas en utbildningsanordnare som har yrkesmässiga och ekonomiska förutsättningar att genomföra försöket på ett sätt som motsvarar dess syfte. Ett villkor för att tillstånd ska beviljas är att utbildningsanordnaren förbinder sig att medverka i uppföljande forskning om försöket.

Beslutet får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

4 §

Utbildningsanordnarens försöksplan

Utbildningsanordnaren ska följa den försöksplan som fastställts av Utbildningsstyrelsen. I försöksplanen ska det ingå tillräckliga uppgifter om undervisningsarrangemang och läroplaner för dem som deltar i försöket och om rapporteringen och uppföljningen av resultaten.

Riksdagens svar RSv 170/2017 rd

5 §

Målgrupp för försöket

I försöket kan de elever delta som får grundläggande utbildning i de skolor som nämns i det tillstånd som beviljats utbildningsanordnaren om eleverna inleder årskurs 5 eller 6 det läsår som börjar den 1 augusti 2018 och inte före ingången av ifrågavarande läsår har inlett studier i det andra inhemska språket. I försöket kan dock inte en sådan elev delta som redan studerar lärokursen för ett sådant främmande språk som är avsett att ersätta lärokursen i det andra inhemska språket, om inga andra ersättande språk erbjuds.

En skola som deltar i försöket ska erbjuda möjlighet att delta i försöket för alla de elever enligt 1 mom. som skulle inleda studierna i det andra inhemska språket ifrågavarande år om de inte deltog i försöket.

Möjlighet att delta i försöket erbjuds totalt högst 2 200 elever. Det är frivilligt för en elev att delta i försöket.

6 §

Beslut om en elevs deltagande i försöket

Efter ansökan av vårdnadshavaren till eller någon annan laglig företrädare för en elev i den skola som anges i försökstillståndet fattar utbildningsanordnaren beslut om elevens deltagande i försöket. Innan beslutet fattas ska utbildningsanordnaren genom att höra eleven och dennes vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare försäkra sig om att eleven och dennes vårdnadshavare eller andra lagliga företrädare är medvetna om kraven på språkkunskaper i den gällande lagstiftningen.

Utbildningsanordnaren ska godkänna ansökningar enligt 1 mom. om eleven hör till den målgrupp som avses i 5 §.

Utbildningsanordnaren ska efter en ansökan som elevens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för eleven har gjort innan läsåret i årskurs 7 har inletts återta ett beslut enligt 1 mom. och för eleven ordna stödundervisning i det andra inhemska språket enligt 16 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning (628/1998). Om ansökan görs efter det att läsåret i årskurs 7 har inletts får utbildningsanordnaren avslå ansökan om det är uppenbart att slutförandet av lärokursen för den grundläggande utbildningen med skälig arbetsmängd äventyras trots stödundervisningen.

Vid sökande av ändring i fråga om ett beslut som avses i denna paragraf gäller vad som föreskrivs om begäran om omprövning gällande antagning som elev i lagen om grundläggande utbildning.

7 §

Försöksregister

För ordnandet av den uppföljande forskningen upprättar Utbildningsstyrelsen ett personregister över de elever som deltar i försöket. De uppgifter som förts in i registret får användas för administrering av försöket, statistikföring och forskning om försöket. Uppgifterna i registret får

Riksdagens svar RSv 170/2017 rd

samköras med de uppgifter som avses i lagen om nationella studie- och examensregister (/20) och utbildningsanordnarnas motsvarande registeruppgifter när konsekvenserna av försöket undersöks.

I registret är det tillåtet att samla och lagra namn på de personer som deltar i försöket och de studentnummer som avses i lagen om nationella studie- och examensregister.

8 §

Särskilda undervisningsarrangemang i gymnasieutbildning och yrkesutbildning

Trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag eller i bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av lag ska en studerande i vars lärokurs för den grundläggande utbildningen det andra inhemska språket inte har ingått på grund av deltagande i försöket, efter ansökan från den som deltagit i försöket befrias från kravet att det andra inhemska språket ska ingå i den lärokurs som avses i gymnasielagen (629/1998) eller i en yrkesinriktad grundexamen som avses i lagen om yrkesutbildning (531/2017). Beslutet fattas av utbildningsanordnaren. Beslutet får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

9 §

Understöd för att trygga högskolestudier

Undervisnings- och kulturministeriet beviljar understöd för att ordna stödkurser i det andra inhemska språket i högskolor för att trygga möjligheterna för personer som deltagit i försöket att studera det andra inhemska språket när de avlägger högskolestudier. Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av statsunderstöd som avses i denna paragraf får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

10 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 1—6 § gäller till slutet av 2024.

Helsingfors 12.12.2017

Riksdagens svar RSv 170/2017 rd

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare